

USNESENÍ

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedy senátu JUDr. Milana Chmelíčka a soudkyň JUDr. Ivy Březinové a Mgr. Jitky Stíbralové v právní věci

žalobkyně: **Renata R.**, narozená xxx
bytem xxx, xxx
zastoupená advokátem Mgr. et. Mgr. Janem Kořánem
se sídlem Opletalova 55, 110 00 Praha 1

proti
žalované: **Městská část Praha - Kolovraty**, IČ 00240346
se sídlem Mírová 364/34, 103 00 Praha – Kolovraty
zastoupená advokátem Mgr. Martinem Kornelem, Ph. D.
se sídlem Zámecká 488/20, Ostrava

o 226 150,10 Kč s příslušenstvím,

k odvolání žalované proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 10 ze dne 13. února 2020, č.j. 26C 110/2019 – 99, po zrušení rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 2. června 2020, č.j. 16Co 155/2020 – 130, rozsudkem Nejvyššího soudu ze dne 5. ledna 2021, č.j. 28Cdo 3483/2020-183,

takto:

Rozsudek soudu I. stupně se ve výrocích I. a III. ruší a věc se vrací soudu I. stupně k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem byla žalované uložena povinnost zaplatit žalobkyni 226 150,10 Kč s 9,75% úrokem z prodlení ročně od 19.2.2019 do zaplacení, do 3 dnů od právní moci rozsudku (výrok I.). Ohledně zbývajících požadovaných 933 913,90 Kč s zákonným úrokem z prodlení od 1.1.2017 do zaplacení a dále se zákonným úrokem z částky 226 150,10 Kč od 1.1.2017 do 18.2.2019 byla žaloba zamítnuta (výrok II.). Žalované byla uložena povinnost nahradit žalobkyni náklady řízení ve výši 130 276,80 Kč do 3 dnů od právní moci rozsudku (výrok III.).
2. Žalobkyně se žalobou domáhala původně zaplacení částky 1 160 064 Kč, a to jako bezdůvodného obohacení, které na její úkor vzniklo žalované za to, že bez právního důvodu užívala její pozemky parc.č. xxx a parc.č. xxx v k.ú. xxx, jako veřejné prostranství. Žalovaná uváděla, že žalobkyně protiprávně osázela předmětné pozemky dřevinami a žalobkyně je tak nemůže využívat jako ornou půdu, tuto okolnost požadovala zohlednit ve výši bezdůvodného obohacení.
3. Žalovaná navrhlá zamítnutí žaloby. Uváděla, že pozemek byl osázen v rámci projektu „Stromy pro naše děti“, ještě před vydáním pozemku žalobkyni dle zák.č. 229/1991 Sb. V současné době se jedná o plantáž dřevin a vzrostlý les, nikoli o veřejné prostranství.
4. Soud I. stupně po provedeném dokazování vzal za prokázané, že v rozhodném období, za které je požadováno vydání bezdůvodného obohacení za neoprávněné užívání pozemku, byla žalobkyně vlastníkem předmětných pozemků. Dále vyšel ze zjištění, že předmětné pozemky jsou nadále vedeny jako součást zemědělského půdního fondu, v roce 1998 ale byly zalesněny byt

Shodu s prvopisem potvrzuje Barbora Nevolová

souhlas s odnětím pozemku ze zemědělského půdního fondu, nebyl dán, pozemky tedy byly zalesněny protiprávně. Pozemky jsou nadále součástí zemědělského půdního fondu, nejedná se o pozemky, které by byly určeny k plnění funkcí lesa. Proto se u nich neuplatní právo volného vstupu dle § 19 odst. 1 zák.č. 289/1995 Sb. o lesích. Soud I. stupně zde dovodil, že se jedná o veřejné prostranství ve smyslu § 34 zák.č.128/2000 Sb. a § 14b zák.č.131/2000 Sb. o hl.m. Praze, které městská část užívá bez právního důvodu, za toto užívání je tedy povinna dle § 2991 občanského zákoníku (dále jen o.z.) zaplatit žalobkyni náhradu. Pozemky jsou nadále určeny jako orná půda, proto soud vyšel ze znaleckého ocenění tržního nájemného za takové pozemky v rozhodné době, na základě tohoto ocenění i uložil žalované povinnost zaplatit žalobkyni částku 226 150,10 Kč. Ohledně zbývajících požadovaných 933 913,90 Kč, soud žalobu zamítl, mimo jiné i konstatoval, že pokud nebylo dosud provedeno odstranění dřevin žalobkyní, nemůže se žalobkyně za toto odstranění domáhat jakékoliv částky. Soud zároveň žalobkyni přiznal i zákonné úroky z prodlení z přiznané částky, a to za dobu od uplatnění nároku, o nákladech řízení rozhodl za užití § 142 odst. 3 občanského soudního řádu (dále jen „o.s.ř.“), když zohlednil, že výše plnění závisela na znaleckém ocenění.

5. Proti tomuto rozsudku podala do vyhovujícího výroku I. o věci samé a výroku III. o nákladech řízení, odvolání žalovaná. Kromě procesních výtek ohledně řádného uplatnění rozhodných tvrzení vytýkala soudu I. stupně i chybné právní posouzení. Pokud soud I. stupně přiznal bezdůvodné obohacení ve výši tržního nájemného z pozemku s ornou půdou, nijak nevysvětlil, zda orná půda vůbec může být veřejným prostranstvím. Opakovala, že předmětný pozemek je svým charakterem pozemkem lesním, neslouží k uspokojování potřeb občanů obce a nemá ani funkční význam pro sídelní celek.
6. Žalobkyně navrhla, aby odvolací soud rozsudek soudu I. stupně v napadené části jako správný potvrdil. Uváděla, že v obdobných případech není potřeba prokazovat, jak často a jaká místa jsou veřejností užívána. Znovu i uváděla, že pozemek byl osázen dřevinami protiprávně.
7. Zdejší soud jako soud odvolací svým rozsudkem ze dne 2.6.2020, č.j. 16Co 155/2020-130, rozsudek soudu I. stupně v napadeném vyhovujícím výroku změnil a žalobu na zaplacení částky 226 150,10 Kč s přísl., zamítl, dále rovněž uložil žalobkyni povinnost nahradit žalované náklady řízení před soudy obou stupňů ve výši 2 100 Kč. Vyšel přitom z toho, že pro posouzení dané věci je rozhodující skutečnost, zda předmětné pozemky lze považovat za veřejné prostranství. Konstatoval, že soud I. stupně bez dalšího vyšel z toho, že předmětné pozemky veřejným prostranstvím jsou, nijak ale nezohlednil skutečnost, že jsou vně obydlené městské části a v rozhodném období byly a i nyní jsou územním plánem určeny k plnění funkcí lesa. Byly proto fakticky využívány jako les a dle § 19 odst. 1 věta první zák.č. 289/1995 Sb. (lesní zákon), jsou volně přístupné. Jako les je pak nelze považovat za veřejné prostranství ve smyslu § 14b zák.č. 131/2000 Sb., o hl.m. Praze. Žalobkyni tak náhrada za bezdůvodné obohacení dané jejich veřejným užíváním nepřisluší. Zároveň odvolací soud i jen obiter dictum dovodil i, že i pokud by nárok existoval, je dána pasivní legitimace hl.m.Prahy a nikoli městské části. Z těchto důvodů tedy odvolací soud dle § 220 odst. 1 písm. b) o.s.ř. rozsudek soudu I. stupně ve vyhovujícím výroku změnil a žalobu zamítl. O nákladech řízení před soudy obou stupňů rozhodl dle § 142 odst. 2 o.s.ř., když u žalované důvody pro přiznání nákladů právního zastoupení advokátem neshledal.
8. K dovolání žalované Nejvyšší soud svým rozsudkem ze dne 5. ledna 2021, č.j. 28Cdo 3483/2020-183, rozsudek zdejšího soudu z 2.6.2020, č.j. 16Co 155/2020-130 zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

9. I Nejvyšší soud zopakoval, že je-li pozemek vlastnický náležející třetí osobě, užíván jako veřejné prostranství a není-li jeho užívání jinak upraveno (např. smluvně), vzniká této osobě bezdůvodné obohacení ve smyslu § 2991 o.z. Veřejným prostranstvím ve smyslu § 34 zák. č. 128/2000 Sb., o obcích, je pak i veřejná zeleň, jehož kategorií je i lesopark (např. § 10 odst. 1 písm. c) zák. č. 185/2001 Sb.). Rozhodující je, že tomuto závěru považujícímu lesopark za veřejné prostranství, není principiálně na překážku, naplňuje-li lesopark v konkrétním případě definiční znaky lesa ve smyslu § 2 písm. a) lesního zákona, neboť i lesy mohou mít charakter veřejného prostranství. Za veřejné prostranství nicméně nelze pokládat všechny lesy, nýbrž pouze takové, které splňují materiální znak veřejného prostranství daný jejich určením k uspokojení potřeb občanů obce, potažmo významem pro sídelní celek. Je tedy zapotřebí odlišit na jedné straně les, jež veřejnost využívá pouze v rámci obecného užívání lesa dle § 19 odst. 1 lesního zákona, a kdy obci na úkor vlastníka pozemku bezdůvodné obohacení nevzniká, a na druhé straně les, jehož funkční význam pro obec je zvýšen tím, že je speciálně určen k rekreaci obyvatel, přičemž je též z pravidla odpovídajícím způsobem upraven, zejména opatřen udržovanými veřejnými cestami a mobiliárem (lavičky, odpadkové koše). Toliko v posléze uvedené situaci nabývá les charakteru veřejného prostranství, jehož užívání veřejností dává vzniknout bezdůvodnému obohacení obce dle § 2991 o.z. Nejvyšší soud konstatoval, že odvolací soud takto věc neposoudil, navíc dovolací soud konstatoval, že je i chybný závěr vyslovený obiter dictum v rozsudku odvolacího soudu, že v dané věci je pasivní legitimace na straně hl.m.Prahy a nikoli Městské části Praha – Kolovraty. Proto rozsudek odvolacího soudu dle § 243e odst. 1 o.s.ř. zrušil a dle § 243e odst. 2 věta první o.s.ř. věc vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení, v němž je odvolací soud vázán právním názorem soudu dovolacího (§ 243g odst. 1 a § 226 o.s.ř.).
10. Odvolací soud na základě podaného odvolání tedy znovu přezkoumal napadený rozsudek dle § 212, § 212a odst. 3 a § 213b o.s.ř. Poté dospěl k závěru, že v odvolacím řízení nejsou dány podmínky pro konečné rozhodnutí ve věci.
11. Dle § 212 věta první o.s.ř. odvolací soud projedná věc v mezích, ve kterých se odvolatel domáhá přezkoumání rozhodnutí. Výjimky z tohoto pravidla uvedené v § 212 věta druhá pod písmeny a) až c) o.s.ř. na danou věc nedopadají.
12. Dle § 212a odst. 3 o.s.ř. k novým skutečnostem nebo důkazům (§ 205a a § 211a) odvolací soud smí přihlídnout jen, když byly uplatněny.
13. Dle § 213b odst. 1 o.s.ř. odvolací řízením se postupuje dle § 118a; tento postup však nemůže vést k uplatnění nových skutečností nebo důkazu v rozporu s ust. § 205 nebo § 211a, nebo k uplatnění procesních práv, která jsou za odvolacího řízení nepřijatelná. Dle § 213b odst. 2 porušení ust. § 118a odst. 1 až 3 soudem I. stupně je vadou řízení, jen jestliže potřeba uvést další tvrzení nebo důkazy vyplyne z odlišného právního názoru odvolacího soudu.
14. Dle pro odvolací soud závazného právního názoru dovolacího soudu je rozhodující skutečností pro úspěch žaloby, zda předmětné pozemky ve vlastnictví žalobkyně, nyní osázené jako les, naplňují materiální znaky veřejného prostranství. Skutečnosti, z nichž by bylo možno dovodit, že tyto pozemky znaky veřejného prostranství splňují, ale nebyly žalobkyní řádně tvrzeny. Naopak žalobkyně jako rozhodné skutečnosti tvrdila, že pozemky jsou určeny k zemědělskému užití a dřevinami byly osázeny protiprávně. I po závěrečném poučení dle § 119a o.s.ř. o procesní nemožnosti uplatnění nových tvrzení a důkazů v odvolacím řízení uvedla, že nové návrhy nemá. Jen obiter dictum v závěrečném slově bylo zmíněno vybudování stezek, opět bylo ale spojováno především s porušením ochrany zemědělského původního fondu. Takovou zmínku nelze považovat za procesně relevantní tvrzení. Především ovšem soud I. stupně na základě svého právního názoru, dle něhož je rozhodující, že předmětné pozemky jako součást zemědělského

půdního fondu nelze považovat za les s volným vstupem dle § 19 odst. 1 zák.č. 89/1995 Sb., ale za veřejné prostranství, nevyzval žalobkyni k dotvrzení rozhodujících skutečností a navržení důkazů dle § 118a odst. 1 a 3 o.s.ř. k tomu, že pozemky materiální znaky veřejného prostranství skutečně naplňují.

15. Odvolací soud na tomto základě uvádí, že v odvolacím řízení by skutečnosti a důkazy prokazující, že předmětné pozemky naplňují materiální znaky veřejného prostranství, byly ve smyslu § 212a odst. 3 o.s.ř. skutečnostmi nově tvrzenými, tedy tvrzenými v rozporu s § 205a o.s.ř. K takovým skutečnostem by ani odvolací soud za užití § 213 odst. 5 o.s.ř. přihlédnout nemohl. Navíc i platí, že se jedná o doplnění tvrzení a důkazů ke skutečnostem, které vyplývají z odlišného právního názoru odvolacího soudu (vázaného zde právním názorem soudu dovolacího). Je tedy i nutno uzavřít, že řízení před soudem I. stupně je postiženo vadou řízení spočívající právě v absenci poučení dle § 118a odst. 1 a 3 o.s.ř. soudem I. stupně se zaměřením na naplnění materiálních znaků veřejného prostranství u předmětných pozemků (§ 213b odst. 2 o.s.ř.).
16. Za této procesní situace tedy odvolacímu soudu nezbylo než dle § 219a odst. 2 o.s.ř. rozsudek soudu I. stupně v napadeném výroku I. a závislém výroku III. o nákladech řízení zrušit a věc v tomto rozsahu dle § 221 odst. 1 písm. a) o.s.ř. vrátit soudu I. stupně k dalšímu řízení. Jednání nebylo třeba nařizovat (§ 214 odst. 2 písm. d) o.s.ř.).
17. V dalším řízení soud I. stupně především řádně vyzve žalobkyni dle § 118a odst. 1 a 3 o.s.ř. k doplnění žalobních tvrzení a důkazů prokazujících dle výše uvedeného závazného právního názoru (§ 226 o.s.ř.) rozhodné právní skutečnosti. Odvolací soud i dodává, že soud I. stupně může provést i jiné než účastníky navržené důkazy v případech, kdy je to potřebné a kdy tyto důkazy vyplývají z obsahu spisu (§ 120 odst. 2 o.s.ř.).

Poučení:

Proti tomuto usnesení není dovolání přípustné.

Praha 28. dubna 2021

JUDr. Milan Chmelíček v.r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Barbora Nevolová